

Bostäder åt alla!

Sverige behöver en (ny) bostadspolitik

Sverige behöver en (ny) bostadspolitik

Det råder stor bostadsbrist i Sverige. Över 240 av Sveriges kommuner kan inte erbjuda lägenheter till alla som behöver. Det hindrar både människor till ett fungerande liv och företag att hitta arbetskraft. Ändå lyser nytänkande kring Sveriges bostadspolitik med sin frånvaro.

Sedan 90-talet har både socialdemokratiska och borgerliga regeringar lämnat walk-over till marknadskrafterna. Vi ser tydligt resultatet. Bostäder saknas, segregationen ökar och boendekostnaderna skenar. Bygandet har dessutom fallit och blivit mycket konjunktürkänsligt. Att bostaden är en social rättighet verkar politikerna ha glömt.

Några fakta

- 240 av Sveriges 290 kommuner anger underskott på bostäder (*Boverkets Bostadsmarknadsenkät, 2019*).
- År 1990 utgjorde lägenheter i allmännyttan 22 procent av det totala bostadsbeståndet. 2018 var andelen endast 17 procent (*SCB och Sveriges allmännytta*).
- De allra flesta nya bostäder som tillkommit sedan år 2000 är bostadsrätter (*SCB*).
- Priset på flerbostadshus (hyreshus) har mer än tiodubblats (1 100 procent) sedan 1981. Priset på bostadsrätter har nästan femdubblats sedan år 2000 (*SCB*).
- Den totala byggkostnaden har tredubblats sedan år 2000 (*SCB*).

- Bostadsrättsbyggandet och köp/försäljningar av bostadsrättsandelar är de svenska affärsbankernas viktigaste affärsområde (*SCB/Finansinspektionen*).

Byggnads bostadspolitiska åtgärdspaket

I rapporten "Bostäder åt alla – Sverige behöver en (ny) bostadspolitik" presenterar Byggnads ett antal förslag i syfte att förnya den bostadspolitiska debatten. Alla måste till för att säkra att bostaden åter blir en social rättighet och fyller sin viktiga funktion i samhällets ekonomi:

- **Nationell planering och styrning av bostadsförsörjningen.**
Se till att kommunerna tar sitt ansvar för bostadsförsörjningen och att det även byggs den typ av bostäder som marknaden är minst intresserad av att bygga, men som behövs: exempelvis studentboenden, äldreboenden, gruppboenden.
- **Förändra fastighetsbeskattningen.**
Vi behöver jämna ut förmögenhetsskillnader och utnyttja bostadsbeståndet mer effektivt.
- **Förmånliga krediter till nybyggnation.**
Skapa ett statligt kreditinstitut för bostadsfinansiering som en del av en statlig investeringsbank.
- **Statligt bygg- och fastighetsbolag.**
Utmana privata aktörer genom att bygga, äga och förvalta bostäder. I första hand på mark som staten redan äger.
- **Nyttja och pröva EU-rätten.**
Det går visst att bedriva bostadspolitik med inslag såsom statligt ägande, subventioner och allmännyttiga bostadsbolag utan avkastning.

